

Santa Magdalena és a tocar del Segre i a prop del Valira, entre els dos rius, com tota la Seu. És un barri amb quatre carrers, una plaça amb un cedre bastant alt i una església moderna amb la coberta de xapa. Hi ha cent seixanta cases, una al costat de l'altra, llàstima de carrers que les separen de tant en tant. Les façanes de més a ponent tenen portes, les de més a llevant no, i es miren embadalides des dels seus terrats els xalets que tenen al davant. Els teulats són de teula i la plaça de terra. Heus aquí el meu petit món, on he nascut i m'he criat.

Cada matí, per anar a estudi, enfilàvem la vorera del carrer com si ens adreçéssim a Cerdanya. Era la voravia més ampla del barri. Als altres carrers o no n'hi havia o era tan estreta que no hi passaven dues persones agafades de braç. En arribar a la casa número u, totes estaven numerades, creuàvem el carrer com si ens haguéssim repensat i volguéssim fer cap a Andorra, però en arribar a l'altra vorera repreníem la direcció inicial. Un tros més enllà, trobàvem el primer dels soldats que custodiaven les cantonades dels pabellons militars a tothora. Duia un

braçal blau marí amb unes inicials blanques. Del coll, i ben agafat amb les dues mans, li penjava un fusell que ens apuntava sense voler quan passàvem pel seu costat. Em feia cosa pensar que aquella arma podia disparar-se accidentalment just quan creuàvem l'avinguda del Salòria. Mai no va passar re. Continuant cap a Cerdanya arribàvem al forn, on encomanàvem la barra de quilo, de mig o de

Coses de casa

Jordi Dalmau i Ausàs

quart segons les previsions i indicacions maternes, que recolliríem en sortir dels Hermanos. La bossa del pa l'havia fet la mare de ganxet, blanca amb les nanses verdes. Davant de l'Institut trencàvem altra vegada cap al nord. Hi havia, a tocar del col·legi, una sèquia que cada dia havíem de saltar. Els matins d'hivern, si feia molt fred, es gelava i hi tiràvem pedres per trencar-ne la crosta. Alguna vegada hi havíem vist rates que s'esmunyien entre l'herbassar que hi creixia. Per això ens feia angúnia de passar per allí, però també era emocionant i, sobretot, era el camí més curt per anar de casa a l'escola. A l'erm del costat de la Salle jugàvem a boles, a futbol i fins i vaig córrer la meua primera cursa d'esquí de fons un hivern que va nevar molt. Les altres les vaig disputar a Sant Joan de l'Erm, Cap del Rec i Tuixén. També hi féiem els cursets de Nadal i de Reis, i els anys que la neu aguantava fins tard, el de Pasqua. Els autocars del Brugulat marxaven des del cap del Passeig, però com que els tancaven en un garatge del barri, els esperàvem a la plaça, a la vora del pessebre que llavors es muntava al peu del cedre. Normalment hi anàvem amb dos autocars petits. Carregàvem la baca d'esquís i de bastons i amunt, a esquiar! Un cop a la neu, el conductor pujava a deslligar-los i els repartia com si donés caritat des d'una trona amb rodes. A vegades es desaparionaven i llavors la feina era seva per trobar l'esquí o el bastó que faltava entre aquella garbera de fustes i pals. A la dreta del volant, els autocars hi tenien una mena de caixa que s'obria i que en realitat era una trampa del motor. Com que s'escalfava molt, ens hi asséiem quan se'ns mullava el cul de tan caure o se'ns enxopaven els guants de tan fer boles de neu. Gairebé tota la canalla menjàvem mandarines havent dinat. Els autocars en quedaven tan perfumats que més d'un camí algun nen s'havia marejat. Però el que de debò marejava era el fum dels tubs d'escapament. Més amunt de Sant Andreu hi ha un giravolt que sovint estava gelat i que impedia que els autocars pugessin fins a la Basseta.

RESPONSABLES I COORDINADORS:

El cafè del Centre: Joan Obiols; Pantalla Oberta: Jordi Dalmau i Salvador Maura; Arxiu i correspondència: Dolors Iscla; Informatització: Joan Blasi; Papers del Centre: Isidre Domenjó i Ricard Lobo; Tresoreria: Amadeu Gallart

tastet de maduixa

Passejo pel Parc del Segre damunt una catifa de fulles seques. La tardor omple de colors malenconiosos la Seu oberta a llevant d'ençà dels Jocs Olímpics. La tarda de diumenge és fresca tan bon punt el sol s'amaga i s'inicia el capvespre. Tanmateix, caminar entorn del canai d'aigües tranquil·les produeix un efecte balsàmic en els sentits i en els sentiments. Dues passejants s'han aturat vora el camí i observen la riba. M'hi atanso i el cor se'm blega. Dues truites malaltes romanen gairebé immòbils a tocar de les pedres. Les seves escates apareixen cobertes d'una mena de borror blanc i fan tot l'efecte d'estar tocades de mort. El mal averany se'm confirma uns metres més enllà, on una altre exemplar reposa panxa enlaire al fons del canal. Algú n'hauria de donar explicacions, d'aquesta tristor.

Rosalia Guàrdia d'Ares

PAPERS
DEL CENTRE

Edita:
CENTRE D'ESTUDIS
DE L'ALT URGELL
Apartat de Correus 165
25700 LA SEU D'URGELL

Aleshores, els conductors tiraven terra i branques de pi a sobre del gel perquè les rodes s'hi arrapessin i poguéssim acabar d'arribar. La canalla també col.laboràvem empenyent els autocarets. Les pobres màquines treien una fumarrera que ens empudegava de valent. Sempre ens en vam sortir, i és que la destresa d'aquells conductors era d'admirar.

Ens ho passàvem bé esquiand, però no tant com baixant en trineu pel prat de cal Pregada o com els meus germans i els seus amics jugant a indis i *vaqueros*. Es veu que els del bàndol dels indis tenien un arsenal de primera categoria: arcs de freixera i fletxes de punta de fusta i de punta de ferro. Aquestes últimes només les utilitzaven per fer punteria, però n'hi va haver un que es va despistar i les va dur en una batalla per conquerir la cabana que els *cowboys* tenien al Segre. La mala sort va voler que una d'aquelles fletxes fregués una cella del

petit *sheriff* de cal Ros. Afortunadament, només va ser un trauc, un bon raig de sang i tres punts. Quan no savien què fer se n'anaven al Roc de l'Avorriment, un cantal de granit que hi havia al camí de cal Codina. S'hi asseien i es posaven a rumiar quina en podien enginyar. Un dia se'ls va acudir d'escaldar el Jaumet, un nen figaflor i foteta que no po-

Coses de casa (2)

Jordi Dalmau i Ausàs

dien suportar. El van agafar, el van dur al celler d'una obra, el van deixar en samarreta i calçotets i el van lligar a una cadira. La pobra criatura plorava com una Magdalena i la seva padrina, veient que no arribava, vingia a cridar-lo: "Jaumeet, a sopaaar". Al cap d'una hora el van alliberar i mai més no va tornar a tocar-los el botet. Ara bé, el millor entreteniment que recordo era anar a collir prunes, regar l'hort, jugar amb els gossos, fer cabanes al paller, empaitar gats, córrer pel prat i fer de pagesets amb un rascle i un barret a la Casa de Pagès, la masoveria que hi havia davant mateix de casa. A l'estiu pujàvem a les golfes per mirar els nius de falziot, que com que tenen aquelles ales tan llargues ens semblava que eren falcons. Als teulats del barri també hi niaven, i els estornells, els pardals i sobretot les orenetes cuablanca. Molts pollets de pardal queien dels nius atordits per la xafogor i s'esclafaven contra l'empedrat esquerdat de les vores. Al cap d'unes hores, el sol abusador de juliol els estovava la pell encara nua i els rebotia els ulls ja de per si prou boteruts. La calor els feia pudir. Era un tuf penetrant i suau que empestava les cantonades dels carrers més solells del barri. L'endemà, un eixam de formigues minúscules els envaièn i els rosegaven amb voracitat fins a deixar-ne els ossos.

Així vam créixer, amb un peu a casa i l'altre al carrer. Ara el barri ha canviat força. Ja no hi ha la Casa de Pagès ni el Roc de l'Avorriment. La canalla ja no baixa pel prat de cal Pregada ni fa guerres d'indis i *vaqueros*. Malgrat tot, la gent de Santa Magdalena continuem dient que anem a la Seu quan passem pels pavellons i anomenem els carrers, no com diuen les seves plaques, sinó com sempre els hem anomenat: el primer, el segon, el tercer i el quart.

RESPONSABLES I COORDINADORS:

El café del Centre: Joan Obiols; Pantalla Oberta: Jordi Dalmau i Salvador Maura; Arxiu i correspondència: Dolors Iscla; Informatització: Joan Blasi; Papers del Centre: Isidre Domenjó i Ricard Lobo; Tresoreria: Amadeu Gallart

tastet de maduixa

Els autors del taller

El dia 19 de desembre, la sala de cultura de Sant Domènec ofería un aspecte d'allò més "literari" amb la presència de més de la meitat dels autors que signen el llibre que el CEAU ha promogut a favor del Taller Claror. La presentació, a l'estil NBA; les notes musicals del Pep i l'Elies; la Sònia i el Xavi..., tot va estar en el seu punt just. Massa Sant Domènec, però, per a una seixantena de persones que, en un altre lloc, haurien fet el ple. Són els riscos de programar segons què segons quin dia i hora. Però els que hi érem, no vam pas lamentar haver-hi anat. Si més no, va servir per tenir una primera pàgina del llibre ben plena de lletrotas il·legibles i gargots de totes les formes i mesures. Per cert, segons que em va dir l'altra Rosalia, la Pantebre, algú li va comentar que hi havia trobat a faltar la meua col.laboració, en el *Taller d'autors*. Ja hi participo: sóc el pseudònim d'un/una dels 22 autors que hi figuren. Sabeu quin/quina? Endequina endequina...

Rosalia Guàrdia d'Ares

PAPERS
DEL CENTRE

Edita:
CENTRE D'ESTUDIS
DE L'ALT URGELL
Apartat de Correus 165
25700 LA SEU D'URGELL